

Tom de Vreede kiest voor onbekende teelt

Met hart en ziel verbonden aan zijn waterplanten

Tom de Vreede teelt zo'n 90 soorten waterplanten in vier afdelingen met elk een eigen klimaat.

Zonder tuinbouwopleiding ging Tom de Vreede uit Pijnacker tropische zoetwaterplanten telen. In dit kleine, gesloten wereldje voelt hij zich prima thuis. Zijn bedrijf Aqualook is inmiddels een begrip in binnen- en buitenland. Succes komt echter zelden aanwaaien. Pioniersgeest, organisatietalent, doorzettingsvermogen en de niet aflatende wens om kwaliteit en service te bieden geven hem het noodzakelijke drijfvermogen.

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

Tom de Vreede is 26 jaar en zit nu tien jaar in het vak. Zijn gedrevenheid en ongeduld om een eigen waterplantenkwekerij te beginnen liet geen ruimte om na de middelbare school een tuinbouwopleiding te volgen. Wat teeltkennis betreft zou dat

hem ook weinig geholpen hebben.

“Over de professionele teelt van waterplanten is nauwelijks iets geschreven en de bedrijven wisselen nauwelijks kennis uit”, zegt de jonge ondernemer. “Je moet het wiel zelf uitvinden.”

Uit de startblokken

De Vreede had het geluk dat vader Leo al dertig jaar in het vak zat en een waterplantenkwekerij leidde. Diens vennoten zagen echter geen ruimte voor Tom. Leo

Vervolg op pagina 26

Met hart en ziel verbonden aan zijn waterplanten

De Vreede teelt inmiddels zo'n 90 soorten planten. Bijna alles is tropisch, de verschillen qua teelt hebben vooral betrekking op de luchtvochtigheid en de lichtintensiteit.

➤ [Vervolg van pagina 25](#)

zette daarop samen met zijn zoon een eigen kwekerij op poten. De keuze viel op een klein bedrijf in Pijnacker, met 7.000 m² kassen van tien jaar oud. "Er moest veel worden opgeknapt, maar het was daardoor wel betaalbaar", vertelt Tom.

Het eerste jaar stond vooral in het teken van klussen, zoals het aanleggen van een plastic tunnel van enkele honderden vierkante meters om een hoge luchtvochtigheid te kunnen handhaven, de installatie van een energiescherm en het opbouwen van een basisassortiment van enkele tientallen soorten waterplanten. Dat laatste werd beetje bij beetje bijeengesprokkeld in winkels en bij de weinige collega's die De

Vreede heeft. Via eigen vermeerdering door middel van stekken bouwde Tom vervolgens volume op.

Afzet

Toen de teelt eenmaal liep en er planten verkocht konden worden, benaderde hij zelf groothandelaren. De afzet van waterplanten vindt vrijwel uitsluitend plaats via kleine ondernemers, die met bestelbusjes heen en weer pendelen tussen de kwekerijen, speciaalzaken en tuincentra. Verschillende van deze lijnrijders kwamen poolshoogte nemen en waren bereid om de proef op de som te nemen. De meesten kwamen terug en het klantenbestand groeide traag maar gestaag. Aqualook had vaste voet aan de vijver- en aquariagrond.

Expansie

Eén jaar na de kleinschalige start realiseerde Tom zijn eerste uitbreiding met 3.000 m² gesloten teelttafels. Op dat moment trok Leo zich terug uit het bedrijf waar hij werkte om samen met zijn zoon verder te ondernemen.

Een klein jaar later moest Tom letterlijk opnieuw aan de bak en zette hij wederom 3.000 m² teelttafels bij. Dit gaf hem tevens de mogelijkheid om het aantal klimaatzones uit te breiden tot zeven. Het assortiment omvatte toen al zo'n 70 soorten waterplanten.

"Het ging goed, maar vrije tijd had ik niet", blikte de teler terug. "Alle tijd en energie ging uit naar de teelt en arbeidsorganisatie."

De jonge ondernemer investeerde ook in een belichtingsinstallatie. Daarmee verkortte hij de gemiddelde teeltduur en kon hij ook in het donkere jaargetijde een hoog kwaliteitsniveau handhaven.

Kennis vergaren

Om meer kennis te vergaren over de teelt en zich te oriënteren op nieuwe soorten, maakt Tom regelmatig verre reizen. In onder meer Sri Lanka, Maleisië en Vietnam bezocht hij rivieren en meren om te zien welke planten daar gedijden, hoe ze groeiden en onder welke omstandigheden dat gebeurde.

De Vreede: "Van die reizen heb ik veel opgestoken. Natuurlijk heeft ook mijn vader veel kennis en ervaring aan mij overgedragen. We telen inmiddels zo'n 90 soorten planten. Bijna alles is tropisch, de verschillen qua teelt hebben vooral betrekking op de luchtvochtigheid en de lichtintensiteit. Daarnaast houden sommige planten van stilstaand water, terwijl andere beter groeien in stromend water. Daar zijn we nu goed voor toegerust."

Vermeerdering

Waterplanten worden grotendeels via stekken vermeerderd, waarvoor de telers

moerplanten aanhouden. Vrijwel dagelijks gaan medewerkers van De Vreede de kas in om stekken te snijden. Ze worden geplant in al dan niet opengewerkte plastic potjes met een verzwaarde bodem en grindsubstraat. “Grond zou de aquaria of vijvers van de consument vervuilen, dus dat gebruiken we niet”, licht Tom toe.

De teler zegt wel steeds meer gebruik te maken van uitgangsmateriaal uit weefselkweek, omdat dit een kortere teeltduur heeft en hij de beschikbare teeltruimte daarvoor intensiever kan benutten. “Uitbreiden kunnen we niet, dus om de groei vast te houden moeten we creatief omgaan met de vierkante meters.”

Consolideren

Ondanks de moeilijke periode die de sier-teelt de afgelopen twee jaar heeft doorgemaakt, zegt Tom dat hij de crisis redelijk heeft doorstaan. “Ook in ons segment houdt de consument de hand op de knip en is er sprake van prijsdruk”, vertelt hij. “Daar staat tegenover dat wij de laatste drie jaar veel energie hebben gestoken in private labels voor tuincentra en andere winkelketens. Dat heeft de nodige nieuwe klanten opgeleverd. Je moet er wel meer voor organiseren en administreren, maar ik ben blij dat we die stap hebben gezet. We draaien

Bestellingen in kleinverpakking klaar voor verzending.

Drijvende planten behoren tot de specialiteiten van kwekerij Aqualook in Pijnacker, gespecialiseerd in tropische zoetwaterplanten.

nog steeds goed door met 20 tot 30 medewerkers. Ik denk dat we de resultaten van 2010 kunnen consolideren, hopelijk wordt het zelfs nog iets beter.”

Toekomstbeeld

Voorlopig heeft de ondernemer geen investeringsplannen. Hoewel het bedrijf met twintig jaar behoorlijk op leeftijd is, zijn de kassen en installaties altijd goed onderhouden. Wanneer de wind in de zeilen blijft, wordt uitbreiding echter noodzakelijk. Tom wil bij voorkeur een heel nieuw bedrijf neerzetten.

“Aan teeltruimte hebben we weinig meer nodig dan nu. Waar ik echt naar verlang is een moderne bedrijfsruimte met een dockshelter. Dat zou het logistieke plaatje

veel overzichtelijker maken. Ik wil dan ook investeren in een waterontsmetter. We recirculeren volop en ik heb nog geen problemen gehad, maar op termijn lijkt waterontsmetting me onvermijdelijk.”

Aqualook is een van de weinige gespecialiseerde kwekerijen van zoetwaterplanten in Nederland. Ondernemer Tom de Vreede besteedt naast de dagelijkse routines op het bedrijf veel tijd aan de afzet, aan de import van uitgangsmateriaal en aan het vergaren van nieuwe kennis en producten. Hij reist daarvoor regelmatig naar tropische oorden.

SAMENVATTING